

BARN OG MEDIER 2018

9-18-åringers bruk og opplevelser av medier

Nyhetsinteresse

Mest sette tv-programmer

Mest sette Youtube-kanaler

Bruk av sosiale medier

Informasjon om undersøkelsen

Undersøkelsen Barn og unges mediebruk 2018 er gjennomført av Sentio Research Norge på oppdrag fra Medietilsynet.

Formålet med undersøkelsen er å gi en samlet framstilling av barn og unges bruk av ulike digitale medier. Dette omfatter barn og unges digitale deltakelse, kompetanse og dømmekraft, i tillegg til foreldres deltakelse og regulering av barn og unges mediehverdag. Inn under disse problemstillingene kartlegger undersøkelsen blant annet medievaner (sosiale medier, spill, tv), negative opplevelser (mobbing, ubehagelige seksuelle kommentarer), kildekritikk og holdninger til medieregulering.

Medietilsynet samarbeider med et bredt nettverk av aktører, og har et særskilt opplysnings- og informasjonsarbeid med fokus på trygg bruk av digitale medier for barn og unge. I den forbindelse bidrar undersøkelsen med et empirisk kunnskapsgrunnlag basert barn og unges egen rapportering om deres faktiske bruk, erfaringer, holdninger, opplevelser og følelser knyttet til nettbruk.

Medietilsynet er faglig ansvarlig for undersøkelsen både når det gjelder spørsmål og spørsmålsutforming, metode, gjennomføring og rapportering. Datainnsamling og databearbeiding er gjennomført av Sentio Research Norge i nært samarbeid med Medietilsynet.

Gjennomføring

Det er samlet inn svar fra 4 805 barn i alderen 9-18 år. Undersøkelsen ble gjennomført ved at Sentio rekrutterte et utvalg skoler til å delta. For å oppnå et mest mulig representativt utvalg, ble rekrutteringen basert på klyngeutvalg. Datainnsamlingen er gjennomført på skoler ved bruk av elektronisk spørreskjema. Feltarbeidet foregikk i oktober og november 2017.

Parallelt med denne undersøkelsen er det gjennomført en undersøkelse med fokus på foreldre til barn i alderen 1-18 år. Dette både for å avdekke gap i digital mediebruk, kompetanse og holdninger, samt foreldrenes kunnskaper om barnas nettbruk og erfaringer.

Se eget vedlegg for mer utfyllende informasjon om undersøkelsene og praktisk gjennomføring

Tidligere undersøkelser og sammenligning over tid

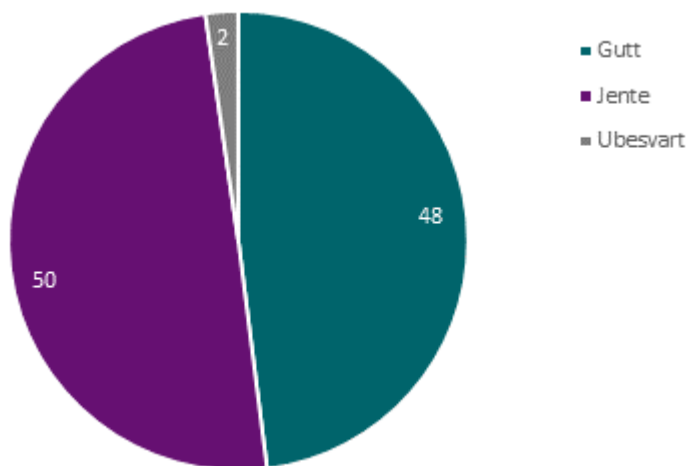
Spørsmålsområdene tar utgangspunkt i erfaringer fra tilsvarende undersøkelser gjennomført av Medietilsynet i 2003, 2006, 2008, 2010, 2012, 2014 og 2016. Barn og unges digitale mediebruk er imidlertid i så rask utvikling at det kreves vesentlige endringer for hver undersøkelse. Ved utviklingen av årets undersøkelse har det vært en avveining mellom behov for å måle utvikling over tid, mot behov for å fange opp nye vaner.

Det har vært endringer i skjemaet sammenlignet med tidligere, både i enkelte formuleringer av spørsmål, samt svarskalear, noe som gjør at vi ikke kan sammenligne alle resultater over tid. I tillegg er utvalget noe annerledes sammensatt enn tidligere, da årets undersøkelse også inkluderer 17- og 18-åringer. Med andre ord er elever fra 2. og 3. klasse på videregående skoler med i datamaterialet. Ved forrige gjennomføring i 2016 var 1. klasse på videregående skole med, mens det tidligere år kun ble samlet inn data blant elever til og med 10. klasse.

Om utvalget

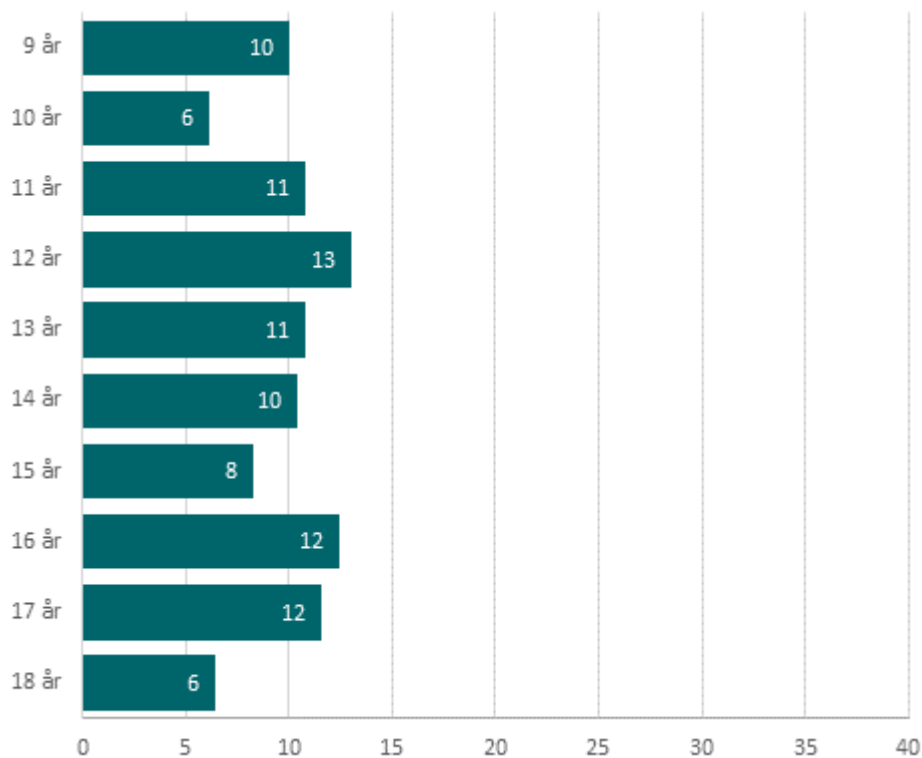
Av totalt 4 805 barn og unge som har svart på undersøkelsen, utgjør jentene 50 prosent, guttene 48 prosent, mens to prosent ikke har oppgitt kjønn.

Figur 1: Fordeling kjønn. Prosent. n= 4805

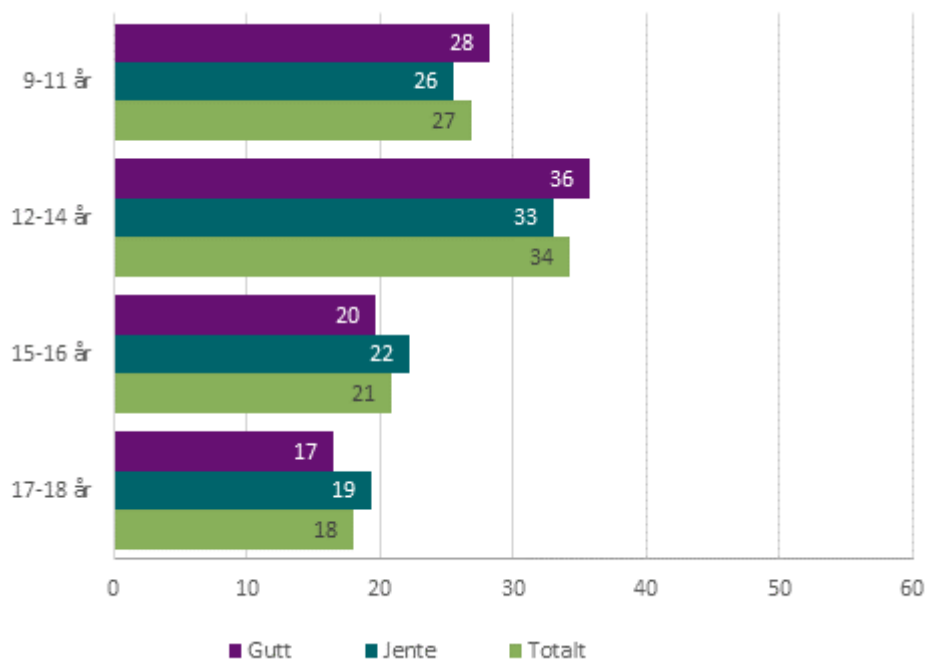
I **Error! Reference source not found.** ser vi aldersfordelingen i utvalget. Målgruppen for undersøkelsen er barn og unge i alderen 9-18 år, og datainnsamlingen har vært rettet mot skoleklasser fra 4. trinn på barneskolen til 3. trinn på videregående skole. Andelene for hvert årskull varierer fra seks til 13 prosent. De fleste ligger rundt ti prosent.

Figur 2: Utvalgets aldersfordeling. Prosent. n= 4746

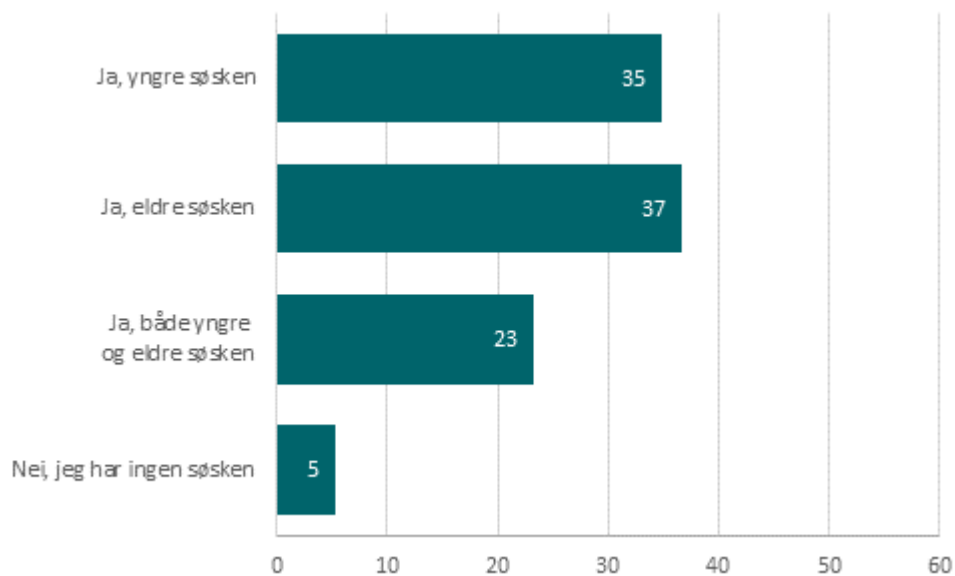
Figur 3 viser at det er en forholdsvis jevn kjønnsfordeling innen alle aldersgrupper.

Figur 3: Aldersfordeling totalt og fordelt på kjønn. Prosent. n= 4654

95 prosent av barna har søsken, og totalt 23 prosent har både eldre og yngre søsken. 37 prosent har kun eldre søsken, mens 35 prosent kun har søsken som er yngre enn seg selv.

Figur 4: Har du søsken? Prosent. N=4764

Medieinnhold

Mest sette programmer eller serier

Barna ble spurt om hvilke tv-program eller serier de ser mest på⁸, og de kunne oppgi én til tre alternativer. Totalt sett er «Riverdale» det mest populære programmet, og elleve prosent svarer at dette er ett av programmene de ser mest på. Deretter følger «Modern family» (8 prosent), «Side om side» (7 prosent), «Farmen» (6 prosent) og «Stranger Things» (6 prosent). Av andre program/serier som er populære, finner vi «Game of Thrones», «Friends», «Pretty Little Liars» og «Rick and Morty». Disse blir nevnt av tre-fire prosent som noe av det de ser mest på.

Tabell 5: Topp 5 tv-program barna liker best å se på. Brutt ned på kjønn og alder.

Gutter 9-11 ÅR n=550		Gutter 12-14 år n=710		Gutter 15-16 år n=371		Gutter 17-18 år n=303	
Side om side	7 %	Rick and Morty	8 %	Game of Thrones	12 %	Game of Thrones	27 %
Farmen	5 %	Farmen	8 %	Stranger Things	12 %	Stranger Things	12 %
Teen Titans Go!	5 %	The Flash	8 %	Rick and Morty	11 %	Rick and Morty	12 %
The Flash	4 %	Side om side	7 %	Modern Family	8 %	How I met Your Mother	10 %
Simpsons	4 %	Modern Family	6 %	Prison Break	8 %	Riverdale	8 %
Jenter 9-11 år n=568		Jenter 12-14 år n=698		Jenter 15-16 år n=483		Jenter 17-18 år n=416	
Side om side	14 %	Riverdale	20 %	Riverdale	31 %	Riverdale	24 %
Farmen	7 %	Pretty Little Liars	14 %	Stranger Things	14 %	Modern Family	16 %
Skal vi danse	7 %	Modern Family	10 %	Modern Family	13 %	Game of Thrones	14 %
Supernytt	6 %	Side om side	9 %	Friends	13 %	Friends	12 %
Armans hemmelighet	5 %	The Vampire Diaries	8 %	Pretty Little Liars	11 %	Stranger Things	11 %

Hvilke program som er mest populære avhenger noe av både kjønn og alder. Som vi ser av tabellen, ligger «Side om side» og «Farmen» på topp blant de yngste guttene og jentene. Videre er også «Teen Titans Go!», «The Flash» og «Simpsons» populært blant guttene i alderen 9-11 år, mens «Skal vi danse», «Supernytt» og «Armans hemmelighet», kommer på topp 5 blant jentene i denne alderen.

Programmet «Side om Side» kommer også på topp 5 blant jentene og guttene i 12-14-årsalderen. Ellers er det «Rick and Morty», «Farmen» og «The flash» som er mest populært blant 12-14-årige gutter, mens jentene i størst grad ser på «Riverdale», «Pretty Little Liars» og «Modern Family».

Blant 15-16-åringene, er det «Game of Thrones» som er mest populært blant guttene, etterfulgt av «Stranger Things» og «Rick and Morty». Blant jentene i denne alderen, kommer «Riverdale» klart på topp, etterfulgt av «Stranger Things», «Modern Family» og «Friends».

18-17-åringene ser på mye av det samme som 15-16-åringene. Blant guttene dukker imidlertid «Riverdale» opp på topp 5 lista, mens «Game of Thrones» kommer inn på lista til jentene. Det er blant de eldste vi finner flest fellesnevner på topp 5 lista blant jentene og guttene; «Game of Thrones», «Stranger Things» og «Riverdale». Ellers foretrekker guttene i denne alderen i stor grad «Rick and Morty», samt «How I met Your Mother», mens mange av jentene ser på «Modern family» og «Friends».

⁸ på strømmetjenester som Netflix, Viaplay og TV2 Sumo eller tv-kanaler

Mest sette kanaler/brukere på YouTube

Barna fikk også spørsmål om hvilke kanaler/brukere på YouTube de ser mest på. Her kunne de oppgi maks tre brukere/kanaler. Totalt sett er det «Amalie Olsen» som blir nevnt av flest (11 prosent), etterfulgt av «Logan Paul» (6 prosent), «Jake Paul» (5 prosent), «Randulle» (5 prosent) og «Pewdiepie» (5 prosent).

Tabellen under viser at «Randulle» er den mest populære brukeren/kanalen å følge blant guttene i 9-14-årsalderen. «Logan Paul» er på topp 5-lista til guttene fra 9 til 16 år, mens for guttene i 15-årsalderen og eldre, ligger også «Pewdiepie», «Ricegum», «KSI» og «H3H3» blant topp 5.

For jentene utmerker «Amalie Olsen» seg som den mest populære kanalen/brukeren, uavhengig av alder. «Stina Talling» og «Herman Dahl» er også populær blant jenter i alderen 9 til 14 år, mens «Hanna-Martine» og «Shane Dawson» også er på topp 5-lista til jentene mellom 15 og 18 år.

Tabell 6: Topp 5 kanaler/brukere barna følger på YouTube. Brutt ned på kjønn og alder.

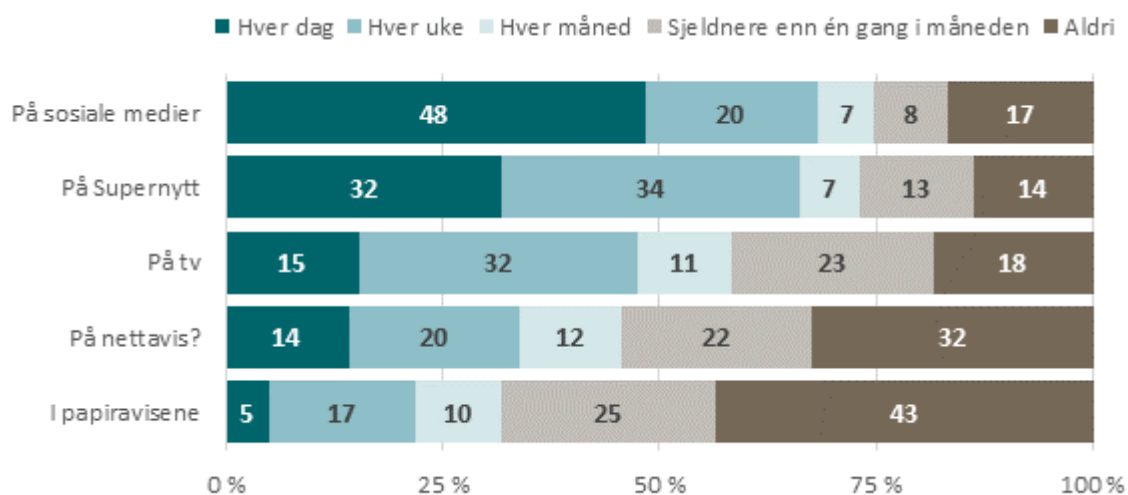
Gutter 9-11 ÅR	n=530	Gutter 12-14 år	n=709	Gutter 15-16 år	n=360	Gutter 17-18 år	n=284
Randulle	13 %	Randulle	13 %	Logan Paul	9 %	Pewdiepie	10 %
Noobwork	12 %	Logan Paul	12 %	Pewdiepie	9 %	iDubbbzTV	6 %
Jake Paul	11 %	W2S	8 %	Ricegum	8 %	Ricegum	4 %
Prebz og Dennis	10 %	Jake Paul	8 %	KSI	6 %	KSI	4 %
Logan Paul	8 %	Jacksepticeye	7 %	H3H3	5 %	H3H3	3 %
Jenter 9-11 år	n=459	Jenter 12-14 år	n=637	Jenter 15-16 år	n=405	Jenter 17-18 år	n=329
Amalie Olsen	20 %	Amalie Olsen	33 %	Amalie Olsen	11 %	Amalie Olsen	14 %
Stina Talling	8 %	Hanna-Martine	11 %	Liza Koshy	10 %	Hanna-Martine	9 %
Herman Dahl	6 %	Stina Talling	11 %	Hanna-Martine	9 %	Zoella	7 %
Slime-Te	5 %	Nellie Krokstad	6 %	Shane Dawson	9 %	Shane Dawson	7 %
SaraBeautyCorner	4 %	Herman Dahl	6 %	Pewdiepie	6 %	Celina Karine	6 %

Nyhetsinteresse

Sosiale medier er den mest benyttede kilden til nyheter for barn og unge i alderen 9-18 år. Omtrent halvparten (48 prosent) ser nyheter på sosiale medier daglig. 15 prosent ser daglig nyheter på tv, og 14 prosent leser daglig nyheter på nettaviser. Nyheter i papiraviser blir lest daglig av kun fem prosent. Det er flere som får med seg nyheter på tv, nettavis og i papiravisene ukentlig enn daglig. Dersom vi slår sammen andelene som ser daglig og ukentlig, er det fortsatt sosiale medier som flest leser (68 prosent), etterfulgt av tv (47 prosent) og nettavis (34 prosent). 43 prosent av barna leser aldri nyheter i papiraviser, og 32 prosent leser aldri nyheter i nettaviser.

Det er kun barna i alderen 9-12 år som har fått spørsmål om de ser nyheter på Supernytt, og mange i denne aldersgruppen ser på dette. Omtrent en tredjedel ser Supernytt hver dag, og en tredjedel ser på det ukentlig.

Figur 25: Bruker du å lese/se nyheter på følgende? Prosent.

Tabellene under viser at andelen som ser nyheter på tv og i papiravisene hver dag, har gått ned, sammenlignet med undersøkelsen gjennomført i 2016. Dette gjelder både for jenter og gutter i alderen 9-16 år.

Tabell 7: Prosentandel av GUTTER som leser/ser nyheter hver dag. Tidsserie.

	ALDER					
	9-11 år		12-14 år		15-16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018
På tv (for eksempel NRK, TV2)	38	17	28	22	21	14
I papiravisene (for eksempel Aftenposten Junior, VG, Dagbladet)	14	7	11	6	7	5

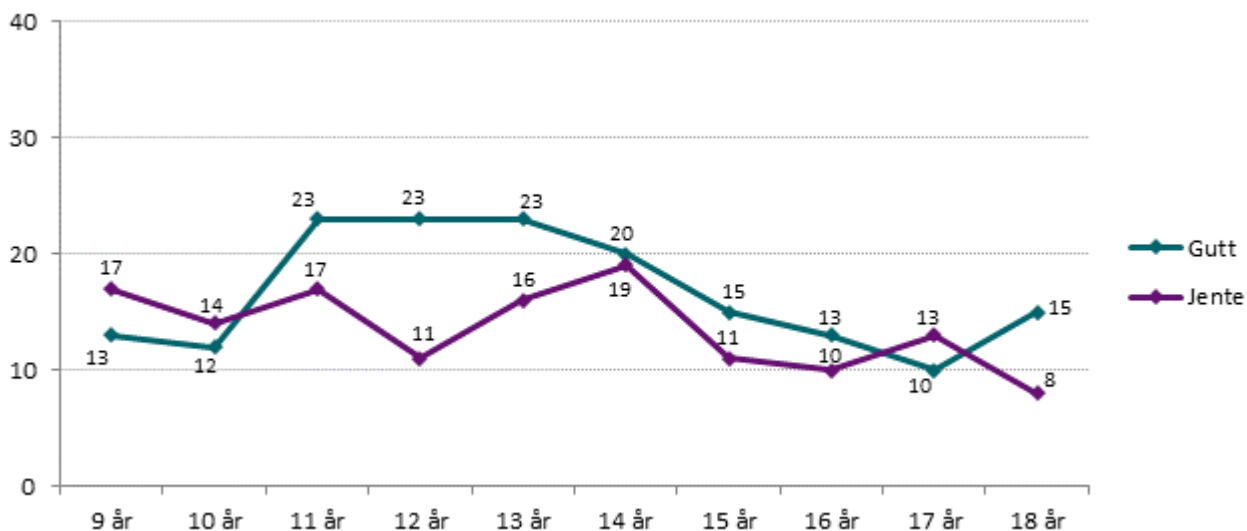
Tabell 8: Prosentandel av JENTER som leser/ser nyheter hver dag. Tidsserie.

	ALDER					
	9-11 år		12-14 år		15-16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018
På tv (for eksempel NRK, TV2)	31	16	23	15	13	10
I papiravisene (for eksempel Aftenposten Junior, VG, Dagbladet)	12	7	5	2	3	3

Nyheter på tv

Jevnt over er det flere gutter enn jenter som ser nyheter på tv hver dag, totalt 17 mot 14 prosent. Det er blant gutter i alderen 11-13 år vi finner den høyeste andelen som ser nyheter på tv hver dag (23 prosent). Andelen som ser nyheter på tv ukentlig og månedlig, er imidlertid noe høyere blant jenter (34 prosent ukentlig og 12 prosent månedlig) enn gutter (30 prosent ukentlig og 9 prosent månedlig).

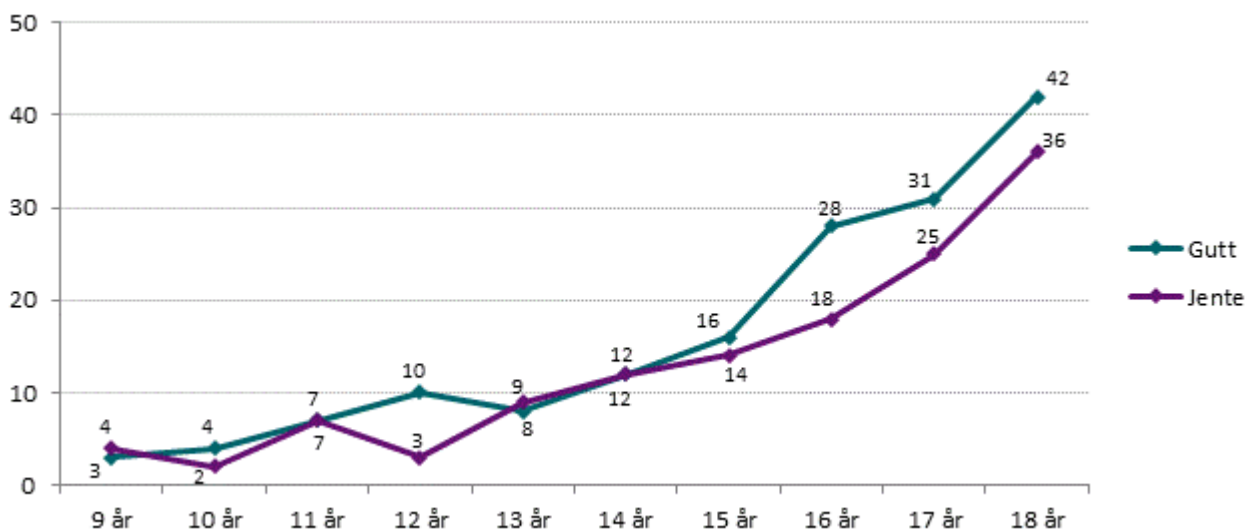
Figur 26: Prosentandel av gutter og jenter som ser nyheter på tv hver dag.

Nyheter på nettavis

Andelen som daglig leser nyheter på nettavis, øker med alderen. Kun fem prosent av barna i alderen 9-11 år leser nyheter på nettavis daglig, mot 31 prosent av 17-18 åringene. Totalt sett er det noe flere gutter enn jenter som leser nyheter på denne kanalen daglig, men denne kjønnsforskjellen ser vi først og fremst fra 15 årsalderen. 23 prosent av guttene i alderen 15-16 år leser nyheter på nettavis daglig, mot 16 prosent av jentene på samme alder.

Figur 27: Prosentandel av gutter og jenter som ser nyheter på nettavis hver dag.

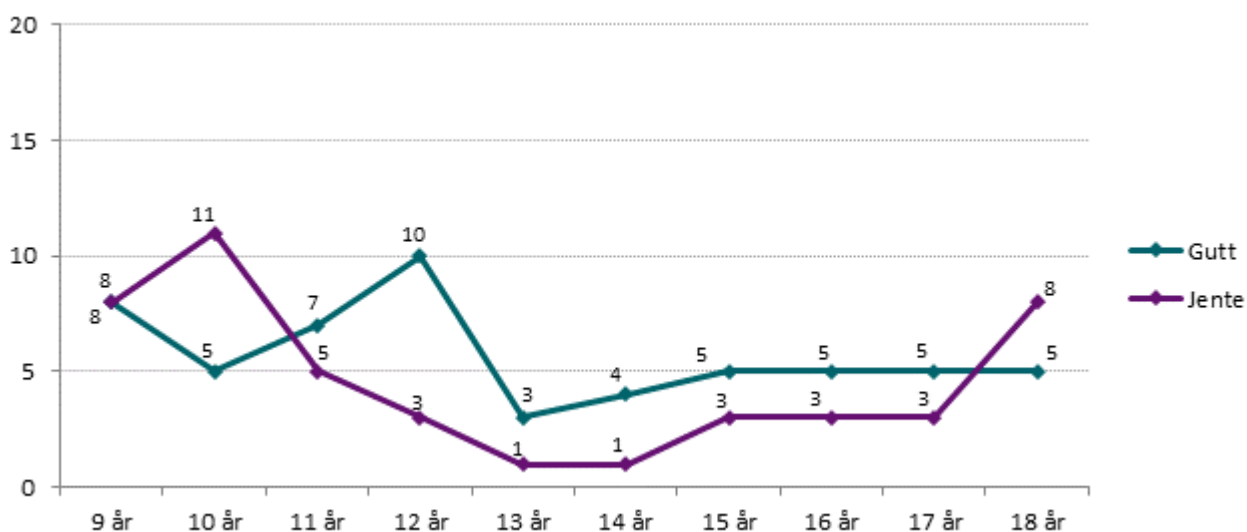

Nyheter i papiravis

Totalt leser kun fem prosent av barn og unge nyheter i papiravisene hver dag. Denne andelen er for det meste høyere blant guttene enn jentene. Det er betydelig flere som leser nyheter i papiravisene ukentlig enn daglig. Samlet sett leser 17 prosent papiraviser hver uke, 18 prosent av jentene og 16 prosent av guttene.

Ser vi på andelen som leser nyheter i papiraviser daglig og ukentlig samlet, er denne høyest blant de i alderen 9-11 år (31 prosent), etterfulgt av 17-18 åringene (22 prosent). Blant de i alderen 12-14 år og 15-16 år, leser henholdsvis 17 og 18 prosent nyheter i papiravis daglig/ukentlig.

Figur 28: Prosentandel av gutter og jenter som leser nyheter i papiravisene hver dag.

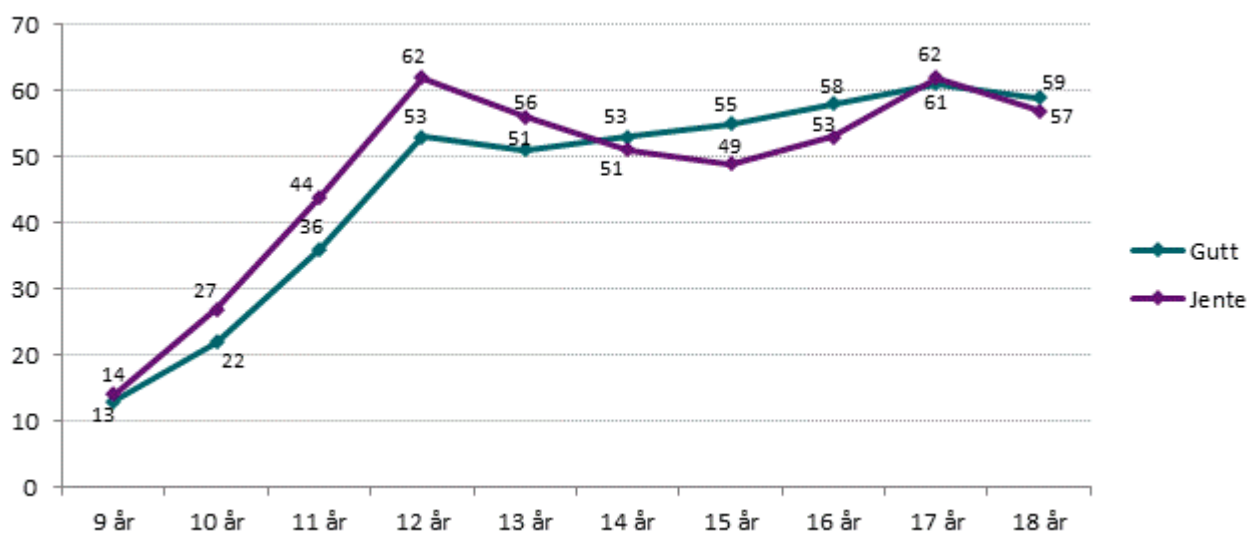
Nyheter i sosiale medier

Både blant jenter og gutter er det mest vanlig å lese/se nyheter på sosiale medier. Totalt 47 prosent av guttene og 50 prosent av jentene gjør dette hver dag. Andelen som leser/ser nyheter på sosiale medier, øker med alderen. 27 prosent av barna i alderen 9-11 år ser nyheter på sosiale medier daglig, mot 60 prosent av 17-18 åringene.

Andelen som daglig leser eller ser nyheter på sosiale medier, er noe høyere blant jentene enn guttene i alderen 10-13 år. Blant 15-16 åringene gjelder dette litt flere gutter enn jenter, mens det er omtrent ingen kjønnsforskjell blant de eldste.

Dersom vi ser på de som har svart daglig og ukentlig samlet, er andelen som ser nyheter på sosiale medier jevnt over høyere blant jentene enn guttene, innenfor alle aldersgrupper. Kjønnsforskjellen er størst i alderen 10-12 år, der den varierer mellom 9-13 prosentpoeng.

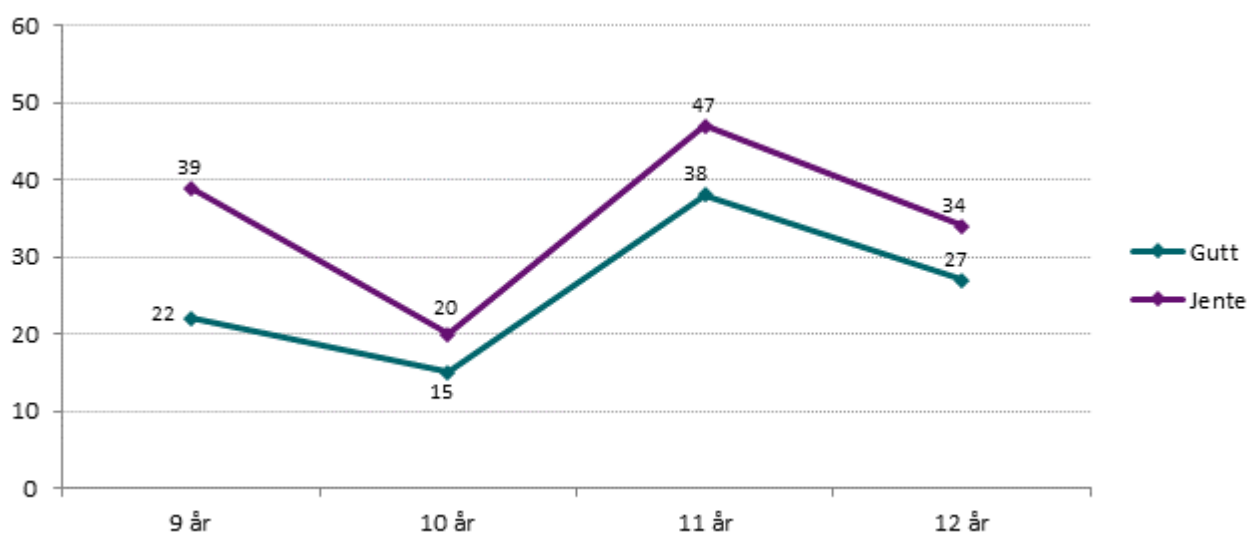
Figur 29: Prosentandel av gutter og jenter som ser nyheter i sosiale medier hver dag.

Nyheter på Supernytt

Barna i alderen 9-12 år ble spurt om de pleier å se nyheter på Supernytt. Totalt oppgir 32 prosent at de ser dette daglig, og andelen er høyest blant 11-åringene. Jevnt over er det flere jenter enn gutter som ser nyheter på Supernytt, innenfor alle aldersgrupper. Totalt 37 prosent av jentene ser på Supernytt hver dag, mot 27 prosent av guttene.

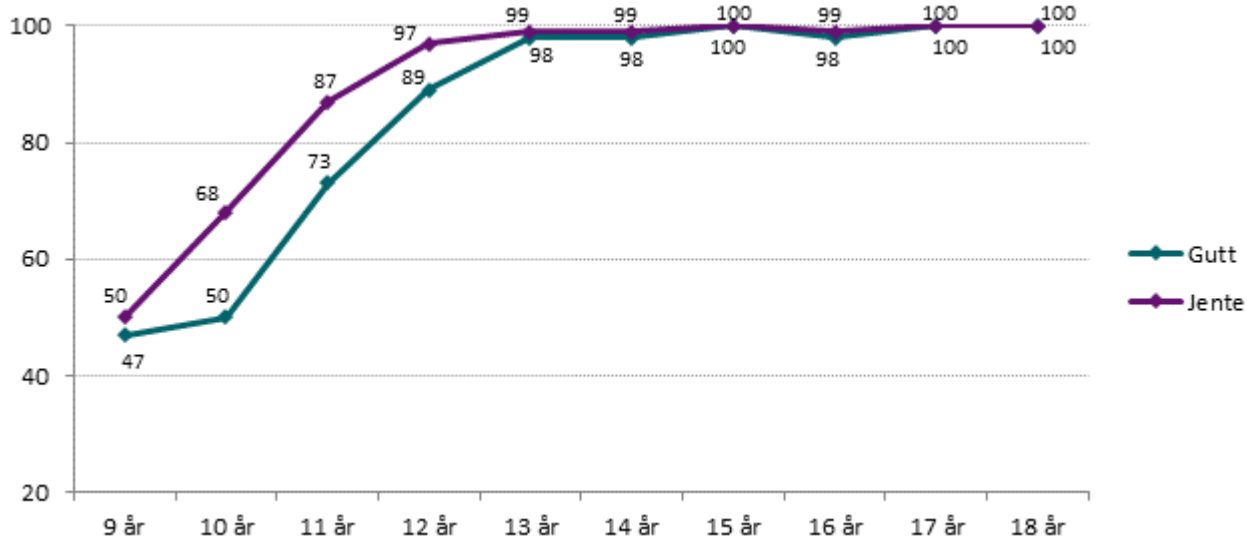
Figur 30: Prosentandel av gutter og jenter som ser nyheter på Supernytt hver dag.

Sosiale medier

Totalt 89 prosent av barn og unge i alderen 9-18 år bruker ett eller flere sosiale medier. Andelen som bruker sosiale medier, øker kraftig fra 9-årsalderen for jenter og 10-årsalderen for gutter. Når de er 13 år og eldre, bruker omtrent alle jenter og gutter sosiale medier. Det er gjennomgående flere jenter enn gutter som bruker sosiale medier før fylte 13 år. Blant barna i alderen 9-11 år, bruker 69 prosent av jentene mot 59 prosent av guttene ett eller flere sosiale medier.

Figur 40: Prosentandel av gutter og jenter som bruker ett eller flere sosiale medier.

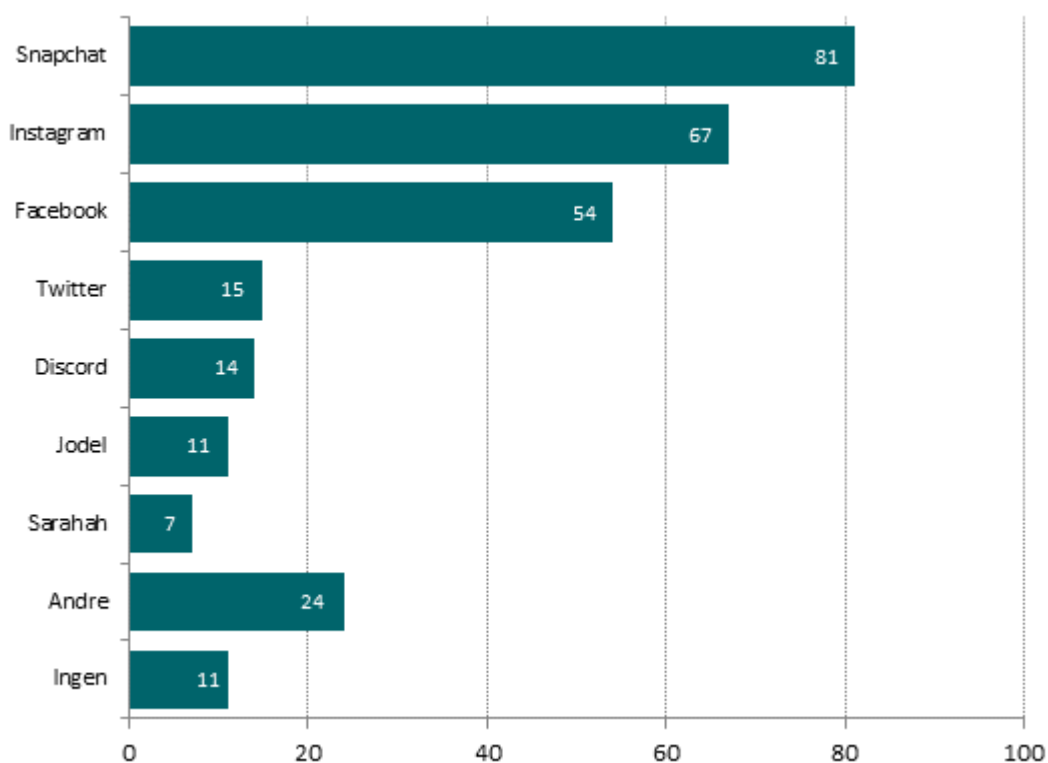
Hvilke sosiale medier bruker barna?

Snapchat er det sosiale mediet som flest barn og unge i alderen 9-18 år benytter; hele 81 prosent. Det er også forholdvis mange som bruker Instagram (67 prosent) og Facebook (54 prosent). Twitter (15 prosent), Discord (14 prosent), Jodel (11 prosent) og Sarahah (7 prosent) er mindre utbredt.

24 prosent svarer at de bruker andre sosiale medier enn dette, og det som oftest går igjen i denne kategorien, er Musical.ly, Messenger, Skype, Reddit, Tumblr, VSCO og YouTube. Ikke alt av dette karakteriseres som sosiale medier, men har likevel blitt tolket slik av barna i undersøkelsen.

Totalt elleve prosent bruker ikke noen sosiale medier i det hele tatt.

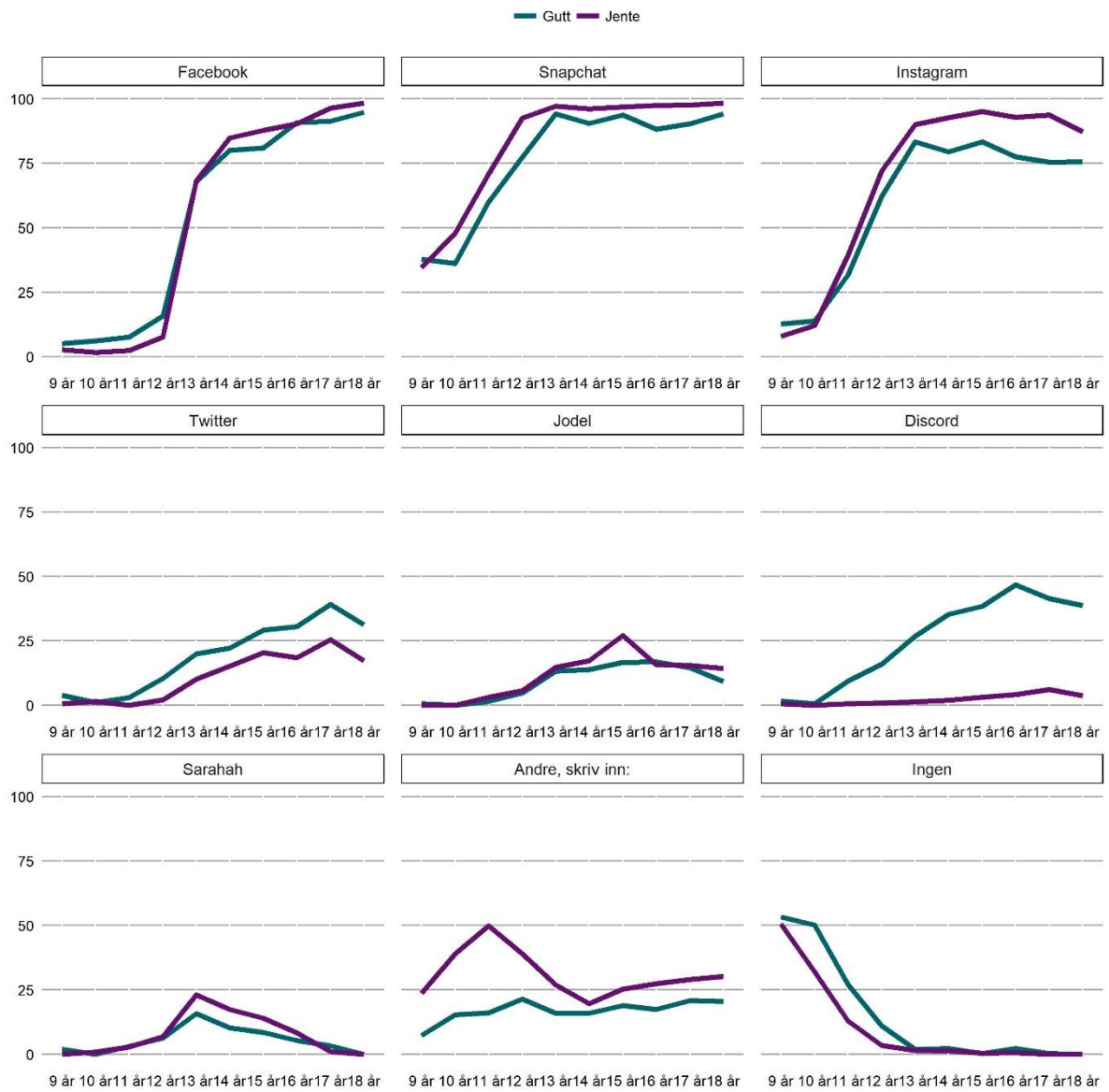
Figur 41: Hvilke sosiale medier bruker du? Prosent.

Jevnt over bruker flere jenter enn gutter de ulike sosiale mediene. Den største kjønnsforskjellen gjelder Instagram, som brukes av 72 prosent av jentene, mot 61 prosent av guttene. Det er to unntak fra dette mønsteret; Twitter og Discord, som betraktelig flere gutter enn jenter bruker. Nesten ingen jenter bruker Discord, mot totalt én fjerdedel av guttene. Twitter brukes av 19 prosent av guttene, mot 12 prosent av jentene.

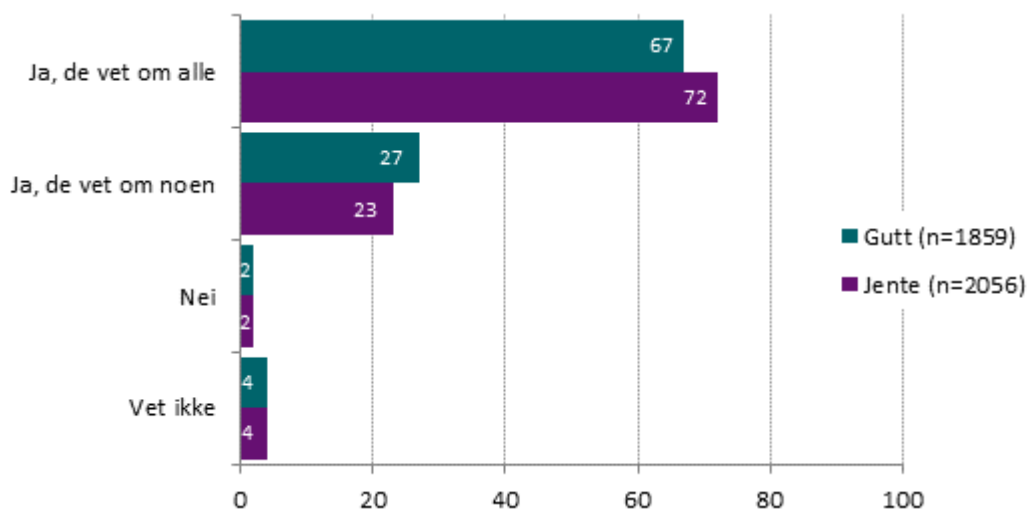
De fleste jentene bruker Snapchat fra 12-årsalderen og Instagram fra de er 13 år. De fleste guttene har Snapchat og Instagram fra 13-årsalderen. Videre finner vi at bruken av Facebook og Twitter øker frem til ca. 17-18-årsalderen, både blant jentene og guttene. Når det gjelder Discord, som først og fremst brukes av guttene, øker bruken frem til 16-årsalderen, før den går noe ned. Jodel blir relativt lite brukt, og andelen er ganske stabil fra 13-årsalderen. Sarahah blir også lite brukt, og bruken synker etter 13 år, både blant gutter og jenter.

Figur 42: Prosentandel gutter og jenter som bruker ulike sosiale medier.

Foreldrenes kjennskap til barnas bruk av sosiale medier

Figur 43: Vet foreldrene dine om hvilke sosiale medier du bruker? Prosent.

69 prosent har svart at foreldrene vet om alle sosiale medier de bruker, mens 25 prosent har svart at foreldrene vet om noen. To prosent oppgir at foreldrene ikke vet hvilke sosiale medier de bruker.

En høyere andel av jentene enn guttene oppgir at foreldrene kjenner til alle sosiale medier de bruker (72 mot 67 prosent), og kjønnsforskjellen er gjennomgående i de fleste aldersgrupper. Flere gutter enn jenter svarer at foreldrene kjenner til noen av de sosiale mediene som de bruker (27 mot 23 prosent).

Andelen som oppgir at foreldrene kjenner til alle sosiale medier de bruker, synker fra 12-årsalderen for begge kjønn. Blant 17-18-åringene, svarer 48 prosent av guttene og 59 prosent av jentene at foreldrene vet om alle sosiale medier de bruker.

Figur 44: Prosentandel av gutter og jenter som har svart at foreldrene vet om alle sosiale medier de bruker.

